

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 442/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. V. Č., B., zastúpeného advokátom Mgr. F. P., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 15 P/429/2008-67 zo 16. februára 2011 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 CoP/33/2011 z 26. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. V. Č. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2011 doručená sťažnosť Mgr. V. Č. (ďalej len sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 a čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 P/429/2008-67 zo 16. februára 2011 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 CoP/33/2011 z 26. mája 2011.

2. Zo sťažnosti a z pripojených písomností vyplýva:

„Dňa 31. 12. 2008 podal sťažovateľ ako otec maloletého dieťaťa návrh na začatie konania v právnej veci úpravy styku s maloletou N. Č. Dňa 08. 01. 2009 podal z obavy, že sa matka maloletej s dcérou odsťahuje do Belgicka aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý bol ale súdom zamietnutý.

Výzvou zo dňa 02. 08. 2010, t. j. po takmer dvoch rokoch, Okresný súd Žilina vyzval sťažovateľa, aby súdu oznámil, či na tomto svojom návrhu na úpravu styku s maloletou... trvá, alebo ho berie v celom rozsahu späť a žiada konanie zastaviť vzhľadom na právoplatné rozhodnutie Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 7 C 32/2009 zo dňa 15. 04. 2009 a Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 Co 183/2009 zo dňa 20. 08. 2009, ktorými bolo manželstvo sťažovateľa s matkou maloletej rozvedené a zároveň bolo rozhodnuté o úprave styku s maloletým dieťaťom.

Na túto výzvu sťažovateľ odpovedal tak, že na svojom návrhu naďalej trvá a keďže sa od jeho podania niektoré okolnosti zmenili, svoj návrh značne doplnil a pozmenil.

Následne Okresný súd Žilina zaslal sťažovateľovi oznámenie zo dňa 04. 10. 2010, v ktorom uvádza..., že zo spisového materiálu vyplýva, že maloletá N. Č. žije so svojou matkou v B., kam odcestovala začiatkom roka 2009. Okresný súd Žilina namietal, že medzi Slovenskou republikou a Belgickom neexistuje žiadna zmluva, ktorá by upravovala postup justičných orgánov, preto súdy Slovenskej republiky postupujú podľa platných právnych predpisov SR, a tým je Občiansky súdny poriadok... Súd teda sťažovateľovi oznámil, že ak trvá na svojom návrhu zo dňa 31. 12. 2008, je potrebné obrátiť sa na príslušný súd v B., v obvode ktorého má maloletá bydlisko. Záverom ešte súd uviedol, že ak sťažovateľ na podanom návrhu netrvá, nech to písomne oznámi Okresnému súdu Žilina.

Ďalším krokom Okresného súdu Žilina bolo uznesenie č. k. 15 P/429/2008-60 zo dňa 03. 01. 2011, ktorým konanie zastavil... a uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že maloleté

dieťa má od januára 2009 svoj obvyklý pobyt v B., príslušným na konanie je súd v Belgicku a nie slovenský súd, čo predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania, a teda Okresný súd Žilina konanie vo veci zastavil.

Proti tomuto uzneseniu, vydanému vyššou súdnou úradníčkou, podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie...

Dňa 16. 02. 2011 teda vydal Okresný súd... uznesenie č. k. 15 P/429/2008-67, ktorým zrušil uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou a opäť konanie zastavil, tentokrát z dôvodu, že vec už bola rozhodnutá rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 16 Co/183/2009-U3 zo dňa 20. 08. 2009. Z takéhoto postupu vyplýva, že súd prvého stupňa svoju príslušnosť uznal a vyhovel teda odvolaniu proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka v plnom rozsahu, pretože inak by musel podľa § 374 ods. 4 toto odvolanie predložiť odvolaciemu súdu.

Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesenie prvostupňového súdu potvrdil svojim uznesením č. k. 5 CoP/33/2011-22 zo dňa 26. 05. 2011, ktoré bolo navrhovateľovi doručené dňa 22. 07. 2011.“

3. Podľa názoru sťažovateľa „Vyššie popísaným zmätočným až irelevantným konaním a rozhodnutiami Okresný súd Žilina a Krajský súd Žilina porušili: čl. 46 ods. 1 Ústavy... čl. 48 ods. 2 Ústavy... čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“.

4. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „podal vo veci dovolanie z dôvodu § 237 písm. f O. s. p., čo považuje za posledný opravný prostriedok. O ňom teraz beží konanie“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením okresného súdu č. k. 15 P/429/2008-67 zo 16. februára 2011 a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 CoP/33/2011 z 26. mája 2011 boli porušené jeho základné práva zaručené čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, navrhol zrušiť namietané rozhodnutia menovaných všeobecných súdov a vec vrátiť na ďalšie konanie a žiadal priznať mu náhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

8. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu v jeho rodinnoprávnej veci (konanie o úprave styku s maloletou) najmä z hľadiska rešpektovania jeho základného práva na súdnu právnu ochranu (resp. práva na spravodlivý proces) a základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov (resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote) (bod 2 a 3), v dôsledku porušenia ktorých sa domáhal ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) (pozri bod 4).

10. Ak sa za tejto situácie domáhal svojho práva jednak na najvyššom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

11. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 178/2010, I. ÚS 138/2011), že v prípade podania opravného prostriedku (odvolanie či dovolanie) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04 a jeho body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

12. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľa meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2011